

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗ ΡΩΜΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ -ΤΜΗΜΑ
ΜΙΛΑΝΟΥ

Via Maddalena 9, 20122 Milano, Italia
e-mail: ecocom-milano@mfa.gr

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΛΟΜΒΑΡΔΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2021

Κατά τη διάρκεια του 2021, η οικονομική δραστηριότητα στη Λομβαρδία, μετά από δύο έτη επιβράδυνσης λόγω της πανδημίας Covid-19, ανέκαμψε και άγγιξε τα επίπεδα οικονομικής ανάπτυξης του έτους 2019.

Την υπό εξέταση περίοδο, τα μεγέθη της μεταποίησης, της παραγωγής και των παραγγελιών αυξήθηκαν σημαντικά, με τη μεγαλύτερη άνοδο να καταγράφεται κατά τη διάρκεια του β' τριμήνου. Οι εξαγωγές σημείωσαν σημαντική άνοδο και ξεπέρασαν τα επίπεδα του 2019, ενώ σημειώθηκε αύξηση του κύκλου εργασιών και των επενδύσεων.

Στον κατασκευαστικό τομέα, συνεχίστηκε η αναπτυξιακή πορεία που ξεκίνησε μετά από το β' εξάμηνο του 2020 και η οποία εκτιμάται ότι θα συνεχισθεί και το 2022. Σημαντική άνοδο σημείωσε επίσης ο αριθμός των πωλήσεων επαγγελματικών ακινήτων και κατοικιών.

Στον τριτογενή τομέα, σημειώθηκε αύξηση του κύκλου εργασιών του λιανικού εμπορίου, η οποία αφορούσε κυρίως στα καταστήματα μη-τροφίμων. Σημαντική ανάκαμψη σημειώθηκε στους τομείς της εστίασης και της φιλοξενίας, σε χαμηλότερο όμως επίπεδο από το 2019 (-19,1%).

Το ισοζύγιο ανάμεσα στις προσλήψεις και στις απολύσεις/αποχωρήσεις στον ιδιωτικό τομέα, ήταν θετικό και κυμάνθηκε περίπου στα προ πανδημίας επίπεδα. Ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε και οι αναστολές των συμβάσεων εργασίας μειώθηκαν.

Τα δάνεια προς τα νοικοκυριά κινήθηκαν ανοδικά +4,4%, εξέλιξη που συνδέεται άμεσα με την αύξηση των αγοραπωλησιών ακινήτων και με το γενικότερα βελτιωμένο κλίμα εμπιστοσύνης των καταναλωτών.

Λόγω των μέτρων στήριξης, οι δείκτες πιστωτικής ποιότητας, παρέμειναν σταθεροί, τόσο για τα νοικοκυριά όσο και για τον παραγωγικό τομέα, ενώ αυξήθηκε ελαφρώς το ποσοστό δανεισμού.

Ειδικότερα:

-Εξέλιξη του ΑΕΠ

Το 2021, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Ιταλίας, το ΑΕΠ της Λομβαρδίας αυξήθηκε κατά +6,8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ κατά το δ' εξάμηνο ανήλθε στα επίπεδα του 2019, γεγονός που οφείλεται κυρίως στην ανάπτυξη τόσο του βιομηχανικού τομέα, όσο και του κλάδου των κατασκευών.

-Επενδύσεις

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του 2020, οι εκροές ΑΞΕ ανήλθαν στα €1,3 δις και αφορούσαν κυρίως επανεπένδυση κερδών και άλλα κεφάλαια (αντιστοιχούσαν στο 0,4% του ΑΕΠ της Λομβαρδίας), ενώ οι εισροές ΑΞΕ στα €8 δις (αντιστοιχούσαν στο 2,2% του ΑΕΠ). Στο τέλος του 2020, τα αποθέματα ΑΞΕ στο εξωτερικό και από το εξωτερικό στη Λομβαρδία, ανέρχονταν στο 43,6% και 59% αντιστοίχως του ΑΕΠ της Λομβαρδίας. Οι σημαντικότερες χώρες στις οποίες κατευθύνθηκαν οι επενδύσεις της Λομβαρδίας ήταν: η Γερμανία, η Ολλανδία, η Αυστρία και οι ΗΠΑ. Οι σημαντικότερες χώρες προέλευσης κεφαλαίων ήταν: το Λουξεμβούργο, η Γαλλία και η Ολλανδία. Όσον αφορά στη σχέση της Λομβαρδίας με τη Ρωσία, την Ουκρανία και τη Λευκορωσία σημειώνεται ότι, μόνο οι εκροές προς τη Ρωσία αποτελούν αξιόλογο μέγεθος.

Συγκεκριμένα, οι εκροές ΑΞΕ προς τη Ρωσία το 2020 αποτελούσαν το 1,5% των συνολικών εκροών ΑΞΕ της Λομβαρδίας και αφορούσαν κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών.

-Βιομηχανική παραγωγή

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Επιμελητηρίων Λομβαρδίας (Unioncamere Lombardia), της Ένωσης Βιομηχανιών Λομβαρδίας (Confindustria Lombardia) και της Περιφέρειας της Λομβαρδίας (UCR), η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε άνοδο +15,6% σε σύγκριση με το 2020 (είχε καταγραφεί μείωση).

Στην υπό εξέταση περίοδο, η παραγωγική δραστηριότητα αυξήθηκε σε όλους τους τομείς και ξεπέρασε κατά +4,3% τα προ της πανδημίας επίπεδα. Ωστόσο, ο τομέας της μόδας δεν επανήλθε στην προ της πανδημίας παραγωγή, ενώ οι τομείς υψηλής τεχνολογίας κατέγραψαν ισχυρότερη ανάπτυξη από τους παραδοσιακούς.

Οι παραγγελίες αυξήθηκαν κατά +18,2% και σημειώθηκε παράλληλη μείωση στα αποθέματα των τελικών προϊόντων.

Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα Ιταλίας, από τις επιχειρήσεις διαπιστώθηκε μεγάλη δυσκολία προμήθειας πρώτων υλών και εμπορευμάτων (κυρίως ηλεκτρικών αγωγών, ηλεκτρονικών υλών), η οποία συνοδεύθηκε από παράλληλη αύξηση των τιμών των α' υλών (+29,3% σε σχέση με το 2020).

-Κατασκευαστικός τομέας

Ο συνολικός αριθμός πωλήσεων κατοικιών αυξήθηκε κατά +30% (ξεπέρασε τον αριθμό πωλήσεων του 2019), με τις τιμές των κατοικιών να καταγράφουν αντίστοιχα αύξηση +3,3% σε σχέση με το 2020 (μεγαλύτερη από τον εθνικό μέσο όρο).

Παράλληλα, οι αγοραπωλησίες επαγγελματικών ακινήτων αυξήθηκαν κατά +44% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ οι τιμές τους μειώθηκαν.

- Ιδιωτικές μη χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

Σύμφωνα με έρευνα της Ένωσης Επιμελητηρίων Λομβαρδίας (Unioncamere Lombardia), ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων λιανικής αυξήθηκε κατά +10,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, αύξηση η οποία οφείλεται εν μέρει και στην αύξηση των τιμών.

Στα καταστήματα μη τροφίμων, τα οποία είχαν υποστεί σημαντική μείωση το προηγούμενο έτος, σημειώθηκε σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών, ενώ αντίθετα τα καταστήματα λιανικής τροφίμων κατέγραψαν περαιτέρω μείωση. Ωστόσο, ο κλάδος των μεγάλων διανομέων (super market, hyper market) σημείωσε αύξηση πωλήσεων.

Στον κλάδο των υπηρεσιών, ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε κατά +16,1% (+1,8% σε σύγκριση με το 2019), αφορούσε σε όλους τους κύριους τομείς και σε όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων και ειδικότερα στα καταλύματα και στην εστίαση, ο κύκλος εργασιών των οποίων παρέμεινε χαμηλότερος από τα προ της πανδημίας επίπεδα (-19,1% σε σχέση με το 2019).

Αναφορικά με τον τομέα του τουρισμού, οι αφίξεις στη Λομβαρδία αυξήθηκαν κατά +52% σε σχέση με το 2020, ενώ παράλληλα σημείωσαν άνοδο +42% οι δαπάνες του διεθνούς τουρισμού (-45% σε σχέση με το 2019).

-Διεθνείς Εκθέσεις

Ο εκθεσιακός κλάδος, μετά από σχεδόν καθολική αναστολή λειτουργίας του κατά το προηγούμενο έτος, επανεκκίνησε τον Ιούνιο του 2021. Την περίοδο Ιουνίου-Δεκεμβρίου 2021 διοργανώθηκαν στο Μιλάνο 32 εκθέσεις με αξιόλογη συμμετοχή διεθνών εκθετών και επισκεπτών (απουσίασαν οι επισκέπτες από τη Μ. Ανατολή, Ρωσία και Κίνα).

- Αγορά εργασίας

Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η κατάσταση στην αγορά εργασίας έδειξε σημάδια βελτίωσης, με την απασχόληση να σημειώνει άνοδο +0,4% (+0,8% σε εθνικό επίπεδο) και το ποσοστό

απασχόλησης να διαμορφώνεται στο 66,5%, από 68,4% το έτος 2019. Η αύξηση της απασχόλησης αφορούσε κυρίως στους μισθωτούς, με τη σημαντικότερη αύξηση να καταγράφεται στον κατασκευαστικό τομέα. Στη βιομηχανία και στις υπηρεσίες η απασχόληση παραμένει μέχρι σήμερα σε χαμηλά επίπεδα (-3,6% και -3,8% αντίστοιχα, σε σχέση με το 2019).

Η ανεργία στη Λομβαρδία διαμορφώθηκε στο 5,9% (από 5% το 2020 και 5,6% το 2019), έναντι του 9,5% σε εθνικό επίπεδο.

-Εξωτερικό Εμπόριο

Η αξία των εξαγωγών της Λομβαρδίας σημείωσε αύξηση +19,19% σε σχέση με το 2020 και +6,6% σε σχέση με το 2019, ενώ σε εθνικό επίπεδο κατέγραψε αύξηση +18,2% σε σχέση με το 2020. Σε απόλυτους αριθμούς, οι συνολικές εισαγωγές της Λομβαρδίας σε αξία ανήλθαν στα €149,89 δις από €119,4 δις το 2020 και οι συνολικές εξαγωγές στα €135,88 δις από €114 δις το 2019.

Η μεγαλύτερη αύξηση στις εξαγωγές σημειώθηκε στα μέταλλα, στα κλωστοϋφαντουργικά και δερμάτινα είδη, στα χημικά, στα μέσα μεταφοράς και στα πλαστικά.

Οι εμπορικές ροές προς τις χώρες της ΕΕ αυξήθηκαν σημαντικά κατά +22,8%, με τη μεγαλύτερη αύξηση να σημειώνεται στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου, στη Γερμανία και στη Γαλλία. Από τις χώρες εκτός της ΕΕ, σημαντική αύξηση των εξαγωγών της Λομβαρδίας σημειώθηκε κυρίως στις χώρες της Κεντρικής Ασίας και των Η.Π.Α.

Οι εξαγωγές υπηρεσιών σημείωσαν άνοδο +19,7% σε σχέση με το 2020, ανήλθαν στα επίπεδα του 2019 και αφορούσαν σε όλους τους προορισμούς.

Τέλος, οι εμπορικές σχέσεις της Λομβαρδίας με την Ουκρανία, τη Ρωσία και τη Λευκορωσία είναι περιορισμένες (2,1% επί του συνόλου της αξίας εξαγωγών της Λομβαρδίας).

ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ